

*Oponentský posudek na diplomovou práci předloženou k obhajobě na katedře
psychologie FF UK v září 2020.*

Téma diplomové práce: Egodystonní záchvaty hněvu u matek malých dětí

*Diplomandka: **Mgr.BcA.Petra Doležalová, MBA.***

*Vedoucí diplomové práce: **PhDr. Markéta Niederlová, Ph.D.***

*Oponent: **prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc.***

Autorka předkládá k posouzení diplomovou práci (v rozsahu 84 stran včetně 11 stran citovaných českých a především zahraničních odborných zdrojů + přílohy) na vysoce zajímavé téma, se kterým se setkávají psychologové nejčastěji v oblastech psychologické aplikace. Je jí sklon k výbuchům hněvu u matek malých dětí. Troufám si tvrdit, že lze vnímat předloženou DP jako jeden z prvních textů a výzkumů s tímto zaměřením v ČR, pokud odmyslíme případové studie na terapeutických odborných setkáních.

Práce je členěna klasickým způsobem na část literárně přehledovou a na část výzkumnou, přičemž jsou obě tyto části vyvážené jak rozsahem, tak kvalitou zpracování a významem. V části literárně přehledové se autorka věnuje 4 okruhům. Hněvu v obecném slova smyslu, kde probírá původ a funkci hněvu, spouštěče hněvu, projevy hněvu. Osobně si v této části nejvíce cením subkapitoly 1.4.1. *Záchvaty hněvu* a dále 1.5., kde se autorka pokouší genderově specifikovat hněv mužů a žen.

Druhá kapitola se zaměřuje na stres, na vybrané teorie stresu a také na specifické období mateřství s malým dítětem, jako na zátěžovou situaci. Oceňuji zde uplatňované hledisko bio, psycho, sociální. Třetí kapitola se zabývá psychosociálními potřebami a motivačními schémata a v poslední kapitole první části DP autorka soustředí pozornost na hněv a jeho projevy v kontextu mateřství s malým dítětem. V této kapitole si velmi cením subkapitoly 4.1. *Důsledky dysregulovaných projevů hněvu pro vývoj dítěte*, i když se zároveň domnívám, že tomuto tématu měla být věnována ještě mnohem komplexnější pozornost a především mnohem větší prostor.

V části výzkumné autorka popisuje kvantitativní studii, ve které získala dosti velký výzkumný vzorek (257 osob), ovšem formou on-line. Propojuje hněv, stres, psychosociální potřeby s obdobím počátečních etap mateřství. Zvolila vhodné metody (AAQ Dotazník záchvatů hněvu, RA-QR Dotazník záchvatů vzteku, PSS Škála vnímaného stresu, FAMOS Dotazník k analýze motivačních schémat), které bylo nutno přeložit z němčiny a angličtiny, a vytvořila z nich jednu testovou baterii doplněnou o demografické údaje respondentek. Jednotlivé metody velmi pečlivě popsala, včetně jejich revidovaných či přepracovaných verzí. Troufám si odhadnout, že tato přípravná činnost vyžadovala značnou časovou možná i finanční dotaci diplomandky a obohatila české psychologické prostředí o několik zajímavých metod.

Autorka formulovala výzkumný problém, cíle výzkumu a hlavní a vedlejší hypotézy. Výsledky zpracovala přehledně a uvedla je verbálně, numericky i graficky. Cením si, že vedlejších hypotéz reagujících na aktuální situaci sběru dat v souvislosti Covid-19 i výsledků (kvantitativních a kvalitativních), které zachycují kvalitu života matek před a po zavedení karanténních opatření (str. 56, 57), zároveň se však domnívám, že tato konkrétní situace je nepřehlédnutelnou intervenující proměnnou. Osobně se pak domnívám, že úskalí a negativa on-line sběru dat jsou v DP málo zdůrazněna. Také jsem nenalezla v textu popis toho, jak, a kde přesně, autorka získala své respondentky. K těmto třem poznámkám budu očekávat v rámci obhajoby autorčinu reakci a širší komentář.

Celkově lze shrnout, že autorka prokázala velmi dobré znalosti ve výše zmíněné problematice a také dobrou orientovanost v zahraničních odborných zdrojích a výzkumných aktivitách. Je schopná si klást výzkumné otázky, jejichž řešení je bezprostředně využitelné pro oblast aplikované psychologie. Je schopná realizovat výzkumné šetření a zpracovat adekvátně získaná data. Dle mého soudu naplnila kritéria kladená na diplomové práce a její práci ***lze doporučit k obhajobě***. Osobně navrhuji hodnotit stupněm ***výborně***.

Praha 25.8.2020

Lenka Šulová